

Spis treści

Przedmowa	7
Część I Podstawowe obserwacje astronomiczne	11
1. Zmierzch	13
1.1. Rozmiary Ziemi	13
1.2. Barwy nieba	17
1.3. Zniekształcenia tarcz Słońca i Księżycy	21
2. Zmiany położenia gwiazd	23
2.1. Ruch gwiazd względem horyzontu	23
2.2. Doba gwiazdowa i doba słoneczna	26
2.3. Sezonowe zmiany położenia gwiazd	27
3. Geografia nieba	29
3.1. Rozpoznawanie i lokalizacja najbardziej znanych obiektów	29
4. Słońce	42
4.1. Kątowe rozmiary Słońca	42
4.2. Kształt orbity Ziemi	46
4.3. Ruch obrotowy Słońca	48
4.4. Tor ruchu Słońca względem gwiazd	52
5. Księżyc	55
5.1. Ciemna strona Księżycy	55
5.2. Fazy Księżycy	61
5.3. Czy zawsze jest taki sam?	65
5.4. Kształt orbity Księżycy	67
5.5. Przestrzenna orientacja orbity Księżycy	70
6. Meteory	75
6.1. Spotkanie z Ziemią	75
6.2. Liczenie meteorów	76
7. Planety	79
7.1. Badanie ruchu Marsa, Jowisza lub Saturna	80
7.2. Badanie ruchu Wenus	84
8. Gwiazdy	86
8.1. Migotanie gwiazd	86
8.2. Barwy gwiazd	86
8.3. Obserwacje zmian jasności gwiazdy δ Cep lub Algola	87

8.4. Wyznaczanie odległości do gwiazd	92
8.5. Śladem Newtona	96
9. Galaktyka	106
9.1. Czym jest jasny pas Drogi Mlecznej?	106
9.2. Jaka jest geometryczna forma Galaktyki? Gdzie jest położony Układ Słoneczny?	107
9.3. Liczenie gwiazd	109
10. Wszechświat	117
Dodatek A. Wykonanie prostych pomocy	121
A.1. Zaznaczanie pozycji obiektu względem horyzontu	121
A.2. Pomiar kątów	122
A.3. Wskaźnik pozycji niewidocznych obiektów	123
A.4. Wyskalowanie pola widzenia lornetki lub lunetki	124
A.5. Zastosowanie lornetki jako projektora	125
Dodatek B. Fotografowanie nieba	132
B.1. Dobór parametrów ekspozycji	132
B.2. Najprostszy sposób fotografowania nieba	135
B.3. Fotografowanie Słońca i Księżyca	138
B.4. Skala kątowa obrazu	141
B.5. Aparaty cyfrowe	141
Dodatek C. Mapy nieba	143
C.1. Mapy I–V	143
C.2. Mapy Ekl.1–Ekl.6	144
Część II Pomiary astronomiczne	159
11. Wyznaczanie odległości i rozmiarów Księżyca (metoda I)	161
12. Wyznaczanie odległości i rozmiarów Księżyca (metoda II)	169
13. Wyznaczanie wysokości i rozmiarów wybranych struktur na powierzchni Księżyca	175
14. Wyznaczanie odległości do obiektów obracających się wraz z obserwatorem	183
15. Wyznaczanie odległości do obiektów metodą paralaksy geocentrycznej	192
16. Wyznaczanie odległości, promienia orbity i rozmiarów Wenus	197
17. Wyznaczanie odległości, promienia orbity i rozmiarów Jowisza	202
18. Badanie ruchu obrotowego Słońca	210
19. Wyznaczanie temperatury fotosfer gwiazdowych na podstawie pomiarów fotometrycznych	221
20. Wyznaczanie rozkładu gęstości gwiazd, gęstości centralnej i całkowitej liczby gwiazd w gromadach kulistych	230
21. Badanie rozkładu gwiazd w Galaktyce na podstawie zliczeń gwiazd	241
Dodatek D. Obliczanie odległości kątowej obiektów	258
Dodatek E. Skalowanie obrazów nieba	261
Dodatek F. Wyznaczanie pozycji obiektów (α, δ) na podstawie znanych współrzędnych gwiazd	262
Dodatek G. Kamera CCD w astronomii (podstawowe pojęcia)	267
Dodatek H. Wyznaczanie jasności obiektów z obrazów nieba wykonanych kamerą CCD	274
Dodatek I. Wyznaczanie współczynnika ekstynkcji atmosfery	287
Dodatek J. Kody programów obliczeniowych	292
Dodatek K. Podstawowe wielkości fizyczne i astronomiczne	314
Objaśnienie używanych symboli	322
Skorowidz	325